

НЕЗАВИСНА НАДЗОРНА ТЕЛА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

НЕЗАВИСНА НАДЗОРНА ТЕЛА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Израда ове публикације омогућена је уз подршку америчког народа путем Америчке агенције за међународни развој (УСАИД). За садржај ове публикације одговорни су аутори и он не мора нужно одражавати ставове УСАИД-а или Владе Сједињених Америчких Држава.

НЕЗАВИСНА НАДЗОРНА ТЕЛА
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Мај 2014. године

САДРЖАЈ

I УВОД	7
Однос са Народном скупштином	10
II ПОВЕРЕНИК ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ	11
О Поверенику	13
Улога	13
Делокруг рада	14
Организациона структура	14
Надлежности Повереника	15
Резултати Повереника	16
Дугорочни приоритети Повереника	18
Сарадња са Народном скупштином	19
Улога Повереника у спровођењу Националне стратегије за борбу против корупције у Републици Србији за период 2013-2018. године	20
Додатне информације	20
КОНТАКТ	22
III ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА	25
О Заштитнику грађана	27
Улога	27
Организациона структура Стручне службе Заштитника грађана	29
Резултати Заштитника грађана	29
Дугорочни општи приоритети Заштитника грађана	31
Сарадња са Народном скупштином	31
Улога Заштитника грађана као Националног механизма за превенцију тортуре	32
Додатне информације	33
КОНТАКТ	35

IV ДРЖАВНА РЕВИЗОРСКА ИНСТИТУЦИЈА	37
О Државној ревизорској институцији	39
Улога	39
Задачи ДРИ	40
Организациона структура ДРИ	41
Резултати ДРИ	41
Дугорочни приоритети ДРИ	42
Сарадња са Народном скупштином	43
Улога ДРИ у спровођењу националне стратегије за борбу против корупције	44
Додатне информације	44
КОНТАКТ	45
V АГЕНЦИЈА ЗА БОРБУ ПРОТИВ КОРУПЦИЈЕ	47
О Агенцији	49
Улога	49
Делокруг рада	49
Организациона структура	50
Најзначајнији резултати Агенције у 2013. години	51
Дугорочни приоритети Агенције	52
Сарадња са Народном скупштином	52
Улога Агенције у надзору над спровођењем Стратегије и Акционог плана	53
Додатне информације	54
КОНТАКТ	55
VI ПОВЕРЕНИК ЗА ЗАШТИТУ РАВНОПРАВНОСТИ	57
О Поверенику за заштиту равноправности	59
Делокруг рада	59
Организациона структура	61
Резултати Повереника за заштиту равноправности	61
Дугорочни приоритети Повереника за заштиту равноправности	62
Сарадња са Народном скупштином	62
Додатне информације	63
КОНТАКТ	64

1

УВОД

Ова брошура даје кратак преглед пет независних надзорних тела Републике Србије. Независна тела представљена су према редоследу настанка, али сва имају подједнако важну улогу у обезбеђивању поштовања права појединаца.

У свом раду баве се заштитом људских права, корупцијом, одговорним коришћењем јавних средстава, добром управом и заштитом равноправности. Иако релативно нова, ова тела постигла су значајне резултате. Брошура пружа основне информације о улози, надлежностима и структури ових тела, као и неким од њихових постигнућа до данас.

Сви појмови употребљени у брошури у мушком граматичком роду обухватају мушки и женски род лица на која се односе.

Однос са Народном скупштином

Сва надзорна тела извештавају Народну скупштину на годишњем нивоу, а њихови извештаји често осветљавају проблеме од ширег значаја за читаву земљу – укључујући ту и оне проблеме које је тешко решити, а понекад чак и само дискутовати о њима. Њихови извештаји најчешће садрже конкретне препоруке Народној скупштини и Влади, а ова брошура наводи и начине на које посланици Скупштине и други читаоци могу користити извештаје надзорних тела како би довели до позитивних промена.

Независна надзорна тела представљају важан извор информација за Народну скупштину и јавност. Не само да је свако од њих експерт у својим областима деловања, већ она имају и јасан увид у то где се држава придржава постављених стандарда, а где у томе не успева. Ова брошура истиче по неколико дугорочних приоритета, које је свако од надзорних тела одредило понаособ, а којима је потребно посветити посебну пажњу. Неки од ових приоритета одражавају дугопостојеће потребе, док се други односе на хитне, новонастале проблеме. У сваком случају, они указују законодавцу и другима на области којима треба посветити пажњу.

Парламент има нарочиту одговорност за надзор извршне власти. Иако у свом раду независна, надзорна тела могу бити кључна подршка Народној скупштини у спровођењу надзорне улоге која јој је поверена. Ова невелика брошура пружа само основне податке. Међутим, свако од ових надзорних тела има интернет презентацију на којој се могу пронаћи годишњи и посебни извештаји, статистике, студије случајева и друге вредне информације. У брошури се налазе адресе интернет презентација и контакти за свако од тела, како би се подстакло развој тешких веза између чланова парламента и надзорних тела.

Брошура је припремљена у сарадњи са независним надзорним телима, под покровитељством Пројекта за реформу правосуђа и одговорну власт Америчке агенције за међународни развој. Циљеви пројекта су јачање владавине закона, независности судства и поштовања прописа у Србији; повећање свести јавности о реформама у правосуђу; као и јачање способности српске Владе, независних надзорних тела и цивилног друштва да открију и спрече корупцију.

2

ПОВЕРЕНИК ЗА
ИНФОРМАЦИЈЕ ОД ЈАВНОГ
ЗНАЧАЈА И ЗАШТИТУ
ПОДАКА О ЛИЧНОСТИ

Транспарентност органа власти и заштита
личних података

Слободан приступ информацијама
од јавног значаја

Заштита података о личности

Повереник: Родољуб Шабих

О Поверенику

Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности је самосталан и независан државни орган у вршењу својих надлежности које проистичу из Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и Закона о заштити података о личности.

У правни поредак Републике Србије институција Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности уведена је 2004. године, када је и усвојен Закон о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

Повереника бира и разрешава Народна скупштина већином гласова свих народних посланика, на предлог надлежног одбора.

Средства за рад и функционисање Повереника обезбеђују се из буџета Републике Србије, на предлог Повереника.

Садашњи Повереник Родољуб Шабић поново је 2011. године изабран на дужност.

Улога

Улога Повереника је да обезбеди већу транспарентност рада органа и квалитетније остваривање, односно заштиту права на приступ информација у реалном животу. Повереник то чини тако што помаже грађанима да остваре своје право да сазнају да ли орган јавне власти поседује одређену информацију (односно да ли му је она доступна), а затим и да остваре увид или добију копију документа који ту информацију садржи. Својим активностима Повереник настоји да промовише проактивно објављивање што већег броја ажурних информација на сајтовима органа и у њиховим информаторима о раду.

Повереник такође има улогу и у заштити личних података грађана од неправилности током прикупљања, држања, коришћења, обраде, архивирања, изношења из земље, као и остваривања и заштите права на приватност и других права и слобода.

Повереник ове обавезе остварује у координацији са другим органима јавне власти, цивилним сектором, медијима и јавношћу.

Делокруг рада

У делокругу Повереника је да обезбеђује заштиту два људска права, права на слободан приступ информацијама од јавног значаја и права на заштиту података о личности. Заштиту права Повереник обезбеђује у другостепеним поступцима које води по жалбама грађана због повреде права, с тим што заштиту података о личности обезбеђује и путем надзора у погледу обраде података о личности.

Организациона структура

Основне организационе јединице Повереника су сектори, као делови Стручне службе:

- ▶ Сектор за хармонизацију прописа и праксе и међународну сарадњу
- ▶ Сектор за жалбе и притужбе – приступ информацијама
- ▶ Сектор за жалбе и притужбе – заштита података
- ▶ Сектор за информационе технологије
- ▶ Сектор за заједничке послове.

Кабинет Повереника је посебна организациона јединица

Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности изабран је у децембру 2004. године од стране Народне скупштине. Мандат повереника траје седам година, а исто лице може бити највише два пута бирано на исту функцију, у шта се поновни избор из 2007. године, након доношења Устава Републике Србије и извршених измена у Закону о слободном приступу информацијама од јавног значаја, не рачуна.

На основу Закона о заштити података о личности, из 2008. године, измењен је назив државног органа и поверенику је придодата још једна област – заштита података о личности.

Родољуб Шабић је изабран на исту функцију поново, у децембру 2011. године, након истека мандата.

Повереник има два заменика које бира и разрешава Народна скупштина, већином гласова свих народних посланика, на предлог Повереника. Заменик Повереника бира се на период од седам година, а исто лице може бити бирано за заменика највише два пута.

Надлежности Повереника

Повереник има овлашћења и дужности, који проистичу из Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, да:

- ▶ Решава по жалби против решења органа власти којима су повређена права уређена овим законом или по жалби због ускраћивања права;
- ▶ Прати поштовање обавеза органа власти утврђених овим законом и извештава јавност и Народну скупштину о томе;
- ▶ Даје иницијативу за доношење или измене прописа ради спровођења и унапређења права на приступ информацијама од јавног значаја;
- ▶ Покреће поступак за оцену уставности и законитости закона и других општих аката;
- ▶ Предлаже органима власти предузимање мера у циљу унапређивања њиховог рада уређеног овим законом;
- ▶ Предузима мере потребне за обуку запослених у државним органима и упознавање запослених са њиховим обавезама у вези са правима на приступ информацијама од јавног значаја, ради делотворне примене овог закона;
- ▶ Обавештава јавност о садржини овог закона, као и о правима уређеним овим законом, промовишући право на приступ информацијама;
- ▶ Издаје упутство по којем се израђује информатор о раду државног органа, и др.

Овлашћења и дужности Повереника које проистичу из Закона о заштити података о личности су да:

- ▶ Надзире спровођење заштите података;
- ▶ Одлучује по жалби у случају прописаном овим законом;
- ▶ Води Централни регистар;
- ▶ Надзире и дозвољава изношење података из Републике Србије;
- ▶ Указује на уочене злоупотребе приликом прикупљања података;

- ▶ Даје мишљење у вези са успостављањем нових збирки података, односно у случају увођења нове информационе технологије у обради података;
- ▶ Даје мишљење Влади у поступку доношења акта о начину архивирања и о мерама заштите нарочито осетљивих података (који се односе на националну припадност, расу, пол, језик, вероисповест, припадност политичкој странци, синдикално чланство, здравствено стање, примање социјалне помоћи, жртву насиља, осуду за кривично дело и сексуални живот);
- ▶ Прати примену мера за заштиту података и предлаже побољшање тих мера;
- ▶ Даје предлоге и препоруке за унапређење заштите података;
- ▶ Даје претходно мишљење да ли одређени начин обраде представља специфичан ризик за права и слободе грађанина, и др.

Резултати Повереника

Током десет година постојања (2004-2014), Повереник је у области слободног приступа информацијама од јавног значаја постигао следеће:

- ▶ Решио је око 15.000 жалби због повреде права, од којих је 90,2% било основано. У око 40% случајева наложио је органу власти да информације учини доступним тражиоцу, а у близу 60% случајева органи власти поступили су након сазнања за жалбу и интервенције Повереника. Успешност интервенција Повереника је око 80% у односу на основане жалбе.
- ▶ Грађани су у великој мери информисани о свом праву на слободан приступ информацијама и улози Повереника, захваљујући активној улози Повереника лично и његове службе, јавним наступима, бројним семинарима и другим видовима едукације, изразом водича и публикација о остваривању права, квалитетном интернет презентацијом и слично.
- ▶ Органи власти све више информација објављују проактивно на својим интернет страницама.
- ▶ Побољшан је правни оквир за остваривање права кроз три измене Закона о слободном приступу информацијама

и прихватањем великог броја законских иницијатива Повереника за побољшање прописа и отклањање препрека квалитетнијем остваривању права на приступ информацијама.

- ▶ Остварена је сарадња Повереника са органима који се баве заштитом права на приступ информацијама у региону, Европи и шире, сарадња са државним органима у земљи је све интензивнија, нарочито са Народном скупштином и другим независним државним органима.

У области заштите података за коју је надлежан од новембра 2008. године, Повереник је постигао следеће:

- ▶ Руковооци све боље упознати са материјом заштите података о личности и све више поступају у складу с мерама које предузима Повереник, што се види по томе да је Повереник решио више од 4.100 предмета, од којих је окончао око 1.900 инспекцијских надзора (покренуо више од 2.300 надзора), након чега је предузео следеће мере: донео око 800 упозорења, наредио брисање прикупљених података у 28 случаја, наредио отклањање неправилности у 24 случаја, привремено забранио обраду у 11 случаја. Руковооци су поступили по мерама које је изрекао Повереник у око 80% случајева.
- ▶ Значајно допринео поштовању закона којима се уређује заштита података о личности, тиме што је: поднео 116 захтева за покретање прекршајног поступка; поднео 24 кривичне пријаве; дао више од 1.600 мишљења; решио више од 300 представки; донео око 230 инструкција за унапређење заштите и превентиву, и др.
- ▶ Значајно допринео поштовању Закона о заштити података о личности, тиме што је решио око 480 жалби (примио 520). У око 70% случајева, разлози за изјављивање жалбе Поверенику су да руковооци нису ставили на увид податке или нису издали копију податка и тзв. ћутање администрације.
- ▶ Указао на неуставна решења у законима тиме што је поднео шест предлога Уставном суду за оцену уставности појединих одредби неколико закона.
- ▶ Детаљно упознао представнике руковаца података о личности, посебно органа власти, медија и невла-

диних организација, кроз неколико десетина одржаних презентација, семинара и других едукативних скупова.

- ▶ Остварио сарадњу са надлежним органима других држава који се баве заштитом података о личности, кроз билатералне контакте, као и мултилатералне контакте, јер је Повереник пуноправан члан Међународне (светске), Европске, као и Регионалне (Југоисточна Европа) организације за заштиту података о личности. Такође, Повереник је добио статус посматрача у Радној групи 29 Европске комисије, што је директна последица статуса кандидата за чланство Србије у ЕУ.

Дугорочни приоритети Повереника

Приоритети Повереника у области слободног приступа информацијама су :

1. Да органи јавне власти буду отворени и транспарентни, омогућавајући грађанима приступ информацијама од јавног значаја, као нешто што се подразумева, без посебног захтева;
2. Да грађани знају своја права, како да их користе и коме могу да се обрате ради заштите права;
3. Да надлежни у органима власти сносе одговорност за неосновано ускраћивање информација грађанима и неизвршавање налога Повереника;
4. Даље оснаживање институције Повереника као заштитника права на приступ информацијама већим надзорним овлашћењима, обавезном консултативном улогом у доношењу прописа, попуном саставу службе и сталном едукацијом запослених, како би заштита права била ефикаснија и благовремена.

Приоритети Повереника у области заштите података о личности су:

1. Да руковоаци поступају и омогућавају грађанима остваривање права у складу са законом;
2. Да надлежни код руковалаца сносе одговорност за неосновано онемогућавање грађанима остваривања права која им по закону припадају;
3. Да грађани што боље упознају и разумеју своја права и оба-

везе у области заштите података о личности и да знају коме, када и за шта могу да се обратe;

4. Да се правни оквир усклади са реалним потребама и савременим међународним стандардима.

Сарадња са Народном скупштином

Извештаји Повереника

Повереник извештава Народну скупштину о поштовању обавеза утврђених Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја и Законом о заштити података о личности од стране органа власти, као и предузетим радњама од стране органа у примени ових закона. Извештај садржи и информације о активностима Повереника у претходној години, а доставља се Скупштини три месеца од окончања фискалне године (која се поклапа са календарском).

Извештај који подноси Народној скупштини Повереник доставља председнику Републике, Влади, и Заштитнику грађана, као и јавности на својој интернет презентацији.

Повереник подноси Народној скупштини и друге извештаје када оцени да је то потребно.

Годишњи извештај о раду Повереника

Годишњи извештај садржи податке о томе како су органи власти примењивали Закон о приступу информацијама и Закон о заштити података о личности, преглед најзначајнијих резултата Повереника у тој години, укључујући мере које је предузео, главне препреке у раду с којима се суочио, као и предлоге Народној скупштини и препоруке Влади за даље активности. Извештај садржи и податке о извршењу буџета Повереника. Надлежни одбори би требало да пажљиво размотре наведене предлоге и препоруке и одлуче које ће бити усвојене у форми закључака и представљене и разматране у Народној скупштини на пленарним седницама.

Улога Повереника у спровођењу Националне стратегије за борбу против корупције у Републици Србији за период 2013-2018. године

Предлогом Националне стратегије за борбу против корупције утврђена је потреба да се унапреди Закон о приступу информацијама. Акциони план, који прати Стратегију, предвиђа и доношење измена Закона о приступу информацијама како би се додатно обезбедила транспарентност у раду органа власти, потпуно поштовање упутства Повереника за израду и објављивање информатора о раду, као и спровођење коначних решења Повереника у свим случајевима.

Додатне информације

На сајту Повереника налазе се формулари у вези са приступом информацијама и заштитом података о личности

<http://www.poverenik.rs/formulari.html>

Поред тога, на интернет презентацији налазе се и следеће информације:

- ▶ Годишњи извештаји о раду Повереника и о спровођењу закона
- ▶ Одлуке и мишљења Повереника у вези са применом прописа о приступу информацијама и заштити података о личности
- ▶ Међународни документи из области рада Повереника
- ▶ Текстови закона који се односе на рад Повереника, као и подзаконских аката које је донео Повереник или су донети ради примене закона за које је надлежан
- ▶ Каталог органа јавне власти у смислу Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја
- ▶ Централни регистар збирки података
- ▶ Информатор о раду Повереника
- ▶ Истраживања и анализе

Контакт особе Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности за односе са Народном скупштином су: Невена Ружић, помоћница генералног секретара за Сектор за хармонизацију прописа и праксе и међународну сарадњу; и Рада Ковачевић, помоћница генералног секретара за Сектор за заједничке послове.

КОНТАКТ:

Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности

Булевар краља Александра 15
11000 Београд
Интернет адреса: www.poverenik.rs
Електронска адреса: office@poverenik.rs

Адреса канцеларије за пријем грађана и поднесака

Булевара краља Александра 15
11000 Београд
Електронска адреса за пријем поднесака: office@poverenik.rs

Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности

Родољуб Шабић
Т. 011. 34.08.900
Ф. 011. 33.43.379
Е. office@poverenik.rs

Заменица повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности (за приступ информацијама)

Станојла Мандић
Т. 011. 34.08.900
Ф. 011. 33.43.379
Е. stanojla.mandic@poverenik.rs

Заменик повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности (за заштиту података)

Александар Ресановић
Т. 011. 34.08.910
Ф. 011. 33.43.379
Е. aleksandar.resanovic@poverenik.rs

Лице овлашћено за поступање по захтевима за слободан приступ информацијама од јавног значаја које се траже од Повереника је Родољуб Шабих, повереник

T. 011. 34.08.900

Ф. 011. 33.43.379

E. office@poverenik.rs

Контакт особа Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности за односе са Народном скупштином

Невена Ружић

T. 011.34.08.910

Ф. 011.33.43.378

E. nevena.ruzic@poverenik.rs

Контакт особа Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности за односе са Народном скупштином

Рада Ковачевић

T. 011.34.08.910

Ф. 011.33.43.378

E. rada.kovacevic@poverenik.rs

3

ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА

Заштита и унапређење људских и мањинских права и слобода

Права грађана

Људска права и слободе

Права лица лишених слободе

Родна равноправност

Права особа са инвалидитетом

Права детета

Права националних мањина

Добра управа

Национални механизам за превенцију тортуре (НПМ)

Национална институција за заштиту и промоцију људских права (НХРИ)

Заштитник грађана: Саша Јанковић

О Заштитнику грађана

Заштитник грађана је независни државни орган који контролише рад органа јавне власти, штити и унапређује остваривање права грађана, посебно људских и мањинских права и слобода.

У правни поредак Републике Србије институција Заштитника грађана уведена је 2005. године, Законом о Заштитнику грађана. Правни основ за рад Заштитника грађана утемељен је и Уставом Републике Србије из 2006. године.

Заштитника грађана бира и разрешава Народна скупштина већином гласова свих народних посланика, на предлог одбора надлежног за уставна питања. Мандат Заштитника грађана је пет година, а Заштитник грађана ужива имунитет као народни посланик.

Средства за рад и функционисање Заштитника грађана обезбеђују се у буџету Републике Србије, а на предлог Заштитника грађана који се доставља Влади.

Садашњи заштитник грађана, Саша Јанковић, ступио је на дужност 2007. године полагањем заклетве пред посланицима Скупштине Србије, а 2012. године поново је изабран на ову дужност.

Улога

Заштитник грађана штити права грађана и контролише рад органа државне управе, органа надлежног за правну заштиту имовинских права и интереса Републике Србије, као и других органа и организација, прадужећа и установа којима су поверена јавна овлашћења.

Заштитник грађана с посебном пажњом испитује етичност, савесност, непристрасност, стручност, сврсисходност, делотворност, поштовање достојанства странке, као и остале особине које треба да карактеришу јавну управу, а које грађани оправдано очекују од оних које као порески обвезници плаћају.

Заштитник грађана није овлашћен да контролише рад Народне скупштине, председника Републике, Владе, Уставног суда, судава и јавних тужилаштава, што не значи да се са њима не остварује сарадња у циљу поштовања и унапређења права грађана.

Заштитник грађана овлашћен је да:

- ▶ Несметано приступи просторијама органа власти и има на располагању све податке који су од значаја за поступак који води, без обзира на степен њихове тајности;
- ▶ Обави разговор са сваким запосленим у органу власти када је то од значаја за поступак који води;
- ▶ Несметано приступи заводима за извршење санкција и другим местима на којима се налазе лица која су лишена слободе, као и право да са тим лицима разговара насамом;
- ▶ Упућује препоруке органима власти када током поступка који води утврди неправилности у њиховом раду којима се повређују права грађана;
- ▶ Препоручи разрешење функционера који је одговоран за повреду права грађана;
- ▶ Иницира покретање дисциплинског поступка против запосленог у органу власти који је непосредно одговоран за учињену повреду. Иницијатива Заштитника грађана за утврђивање дисциплинске одговорности основ је за раскид радног односа;
- ▶ Поднесе захтев, односно пријаву за покретање кривичног, прекршајног или другог одговарајућег поступка надлежном органу;
- ▶ Предлаже Народној скупштини да доносе законе из своје надлежности;
- ▶ Подноси Влади, односно Скупштини, иницијативу за измену или допуну закона и других прописа и општих аката из своје надлежности;
- ▶ Даје мишљење Влади и Скупштини на предлоге закона и других прописа из своје надлежности;
- ▶ Покреће поступак пред Уставним судом за оцену уставности и законитости закона, других прописа и општих аката.

Заштитнику грађана могу се обратити сви грађани (жене, мушкарци – пунолетни или деца), без обзира на држављанство. Заштитнику грађана се може обратити и свака група грађана, удружење, предузеће или друго правно лице, домаће или страно.

Заштитнику се, међутим, грађани могу жалити само на органе који примењују прописе Републике Србије, по правилу након што су искоришћена сва расположива правна средства. Заштитник нема овлашћења према органима других држава или међународних организација.

Изузетно, Заштитник грађана може одлучити да покрене поступак и пре него што су исцрпљена сва правна средства, ако би подносиоцу притужбе била нанета ненадокнадива штета или ако се притужба односи на повреду принципа добре управе, посебно некоректан однос органа управе према подносиоцу притужбе, неблаговремен рад или друга кршења правила етичког понашања за послених у органима управе.

Организациона структура Стручне службе Заштитника грађана

- ▶ Сектор за поступање по притужбама
- ▶ Сектор за унапређење људских и мањинских слобода и права
- ▶ Сектор за опште послове

Заштитнику грађана у обављању послова утврђених Законом, а у оквиру овлашћења која им он пренесе, помажу четири заменика. Приликом преношења овлашћења заменицима, Заштитник грађана посебно води рачуна о томе да се обезбеди одређена специјализација за обављање послова из надлежности Заштитника грађана, нарочито у погледу заштите права лица лишених слободe, родне равноправности, права детета, права припадника националних мањина и права особа са инвалидитетом.

Резултати Заштитника грађана

Током осам година рада (2007-2014), Заштитник грађана је:

- ▶ Решио преко 17.500 притужби грађана, док је у 1.850 поступака орган отклонио недостатке још у току вођења поступка
- ▶ Упутио 193 законских и других иницијатива од којих је усвојено 43

- ▶ Предложио 78 закона или амандмана Народној скупштини
- ▶ Упутио преко 1.800 препорука органима власти од чега је поступљено у преко 1.100 препорука и поднео 12 предлога Уставном суду за оцену уставности и законитости од чега је прихваћено 11, а једна је још у процедури.
- ▶ Акредитован као Национална институција за промоцију и заштиту људских права са „А“ статусом – за период од 2010-2015. године, од стране Међународног координационог комитета, глобалне мреже институција за заштиту и промоцију људских права. А статус омогућује Заштитнику грађана непосредну сарадњу са механизмима Уједињених нација за људска права и наступ у Савету УН за људска права.
- ▶ У капацитету Националне институције за промоцију и заштиту људских права, Заштитник грађана је у 2012. години, у сарадњи са Канцеларијом Високог комесара Уједињених нација за људска права, Међународним координационим комитетом и Народном скупштином Републике Србије, организовао међународну конференцију на којој су усвојени „Београдски принципи о односу националних институција за заштиту и промоцију људских права и парламената“. Београдским принципима је до сада на најсадржајнији и најконкретнији начин уређена област сарадње између законодавних тела и националних институција за људска права.
- ▶ Организовао Трећу међународну конференцију омбудсмана за оружане снаге 2011. године на којој је усвојен Меморандум о заштити људских права припадника оружаних снага.
- ▶ Заштитник грађана је пуноправни члан више међународних организација и удружења омбудсмана као што су: Европска мрежа Националних институција за људска права (ENNHRI), Међународни институт омбудсмана (IOI), Удружење медитеранских омбудсмана (АМО), Европски институт омбудсмана (ЕОИ), Европска мрежа омбудсмана за децу (ЕНОС), Мрежа омбудсмана за децу Југоисточне Европе (CRONSEE).

Дугорочни општи приоритети Заштитника грађана

- ▶ Подизање културе поштовања људских права
- ▶ Унапређење поштовања права грађана у раду органа власти
- ▶ Јачање демократске контроле рада органа власти
- ▶ Успостављање контроле као редовне, систематске активности у раду органа јавне власти
- ▶ Јачање владавине права и одговорности у раду органа власти
- ▶ Јачање поверења грађана у институције

Сарадња са Народном скупштином

Извештаји Заштитника грађана

Заштитник грађана подноси Народној скупштини редован годишњи извештај у коме се наводе подаци о активностима у претходној години, подаци о уоченим недостацима у раду органа управе, као и предлози за побољшање положаја грађана у односу на органе управе. Извештај о раду се подноси најкасније до 15. марта текуће године и објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије“ и на интернет страници Заштитника грађана.

У току године Заштитник грађана може да подноси и посебне извештаје, ако за тим постоји потреба.

Годишњи извештај о раду Заштитника грађана

Годишњи извештаји садрже опште и посебне оцене и податке о поштовању права грађана, обавештавају о најзначајнијим и карактеристичним утврђеним недостацима у раду органа власти, износе предлоге за побољшање законитости и правилности рада органа власти и дају детаљне податке о активностима и трошковима Заштитника грађана. Надлежни одбори пажљиво разматрају наведене препоруке и одлучују које ће бити усвојене у форми закључака и представљене Народној скупштини на пленарним седницама. Такође, одбори имају могућност да иницирају јавно слушање како би се размотрили елементи извештаја. Народна скупштина не гласа о годишњем извештају.

Посебни извештаји Заштитника грађана

Заштитник грађана може да подноси и појединачне и посебне извештаје из своје надлежности, састављене на основу анализе прикупљених и већ расположивих података и информација, као и на основу свог ранијег поступања. Извештаји садрже предлоге за побољшање положаја грађана и унапређење рада органа јавне власти.

Надлежни одбори имају могућност да иницирају јавно слушање како би се размотрили елементи извештаја.

Улога Заштитника грађана као Националног механизма за превенцију тортуре

Законом о допуни Закона о ратификацији Опционог протокола уз Конвенцију против тортуре и других сурових, нељудских или понижавајућих казни или поступака, прописано је да Заштитник грађана обавља послове Националног механизма за превенцију тортуре. У остваривању своје улоге Национални механизам за превенцију тортуре сарађује са Покрајинским омбудсманом и не-владиним организацијама.

Национални механизам за превенцију тортуре треба да својим континуираним посетама установама у којима се налазе лица лишена слободе одврати све државне органе и службена лица од било каквог облика злостављања и усмери државу ка стварању животних услова у местима где су смештена лица лишена слободе у складу са општеприхваћеним стандардима. Установе за задржавање укључују затворе, дечије и социјалне установе, здравствене установе, полицију, азил и прихватилишта, и друге.

Национални механизам за превенцију тортуре има право на:

- ▶ Несметан, ненајављен и свакодобан приступ свим местима на којима се налазе или се могу налазити лица лишена слободе;
- ▶ Разговор насамо са свим лицима лишеним слободе и са свим службеним лицима која могу имати информације значајне за поступање према лицима лишеним слободе;
- ▶ Приступ свој документацији која се односи на та лица;

- ▶ Давање препорука надлежним органима у циљу побољшања начина поступања према лицима лишеним слободе и унапређења услова у којима она бораве;
- ▶ Подношење предлога и давање мишљења у вези са постојећим и предложеним правним актима.

Национални механизам за превенцију тортуре дужан је да саставља извештаје о посетама установама, са препорукама за отклањање недостатака, и прослеђује их државним органима.

Додатне информације

Притужбе се предају Заштитнику грађана непосредно, у пријемној канцеларији Заштитника грађана, или се шаљу поштом, као и електронском поштом. Запослени у Стручној служби ће посетити грађане који нису у могућности да сами или уз помоћ других лица сачине притужбу, нити да дођу у пријемне канцеларије, како би са њима обавили разговор или узели притужбу на записник.

Ради повећања доступности грађанима и остваривања ефикасније заштите и унапређења људских и мањинских слобода и права грађана, Заштитник грађана је образовао локалне канцеларије у општинама Бујановац, Прешево и Медвеђа.

У сарадњи са библиотекама у петнаест изабраних општина у Србији грађанима је омогућен електронски приступ Заштитнику грађана. У случају посебно тешких случајева кршења људских права, чије се пријављивање не може одложити, грађанима је доступан и дежурни телефон ван радног времена Стручне службе.

На сајту Заштитника грађана налази се образац притужбе који се може преузети и попунити, али се она може поднети и у другој форми.

<http://www.ombudsman.rs/index.php/lang-sr/prituzba>

На интернет презентацији Заштитника грађана између осталих налазе се следеће информације:

- ▶ Годишњи и посебни извештаји о раду Заштитника
- ▶ Подаци о активностима Заштитника грађана као Националног механизма за превенцију тортуре
- ▶ Саопштења за јавност

- ▶ Важни правни акти и међународни документи из области рада Заштитника грађана
- ▶ Законске иницијативе
- ▶ Препоруке, ставови и мишљења
- ▶ Информатор о раду

Контакт особа за односе са Народном скупштином је Љерка Ећимовић, начелница Одељења за извештаје и публикације

КОНТАКТ:

Заштитник грађана

Делиградска 16, 11000 Београд
Интернет адреса: www.zastitnik.rs
Електронска адреса: zastitnik@zastitnik.rs

Адреса канцеларије за пријем грађана и притужби

Делиградска 16, 11000 Београд
Електронска адреса за пријем притужби:
zastitnik@zastitnik.rs

Заштитник грађана

Саша Јанковић
Т. 011.2068 116
Ф. 011.2068 172
Е. zastitnik@zastitnik.rs

Заменик заштитника грађана

(Права лица лишених слободe, послови Националног механизма за превенцију тортуре и ресори унутрашњих послова и одбране)
Милош Јанковић
Т. 011.2068 117
Ф. 011.2068 182
Е. milos.jankovic@zastitnik.rs

Заменик заштитника грађана

(Права националних мањина, верска права, права избеглица и расељених лица и ресори правде, правосуђа, спољних послова, дијаспоре и финансија)
Роберт Сепи
Т. 011.2068 180
Ф. 011. 2068 182
Е. robert.sepi@zastitnik.rs

Заменица заштитника грађана

(Права детета, родна равноправност и ресор здравља)
Гордана Стевановић
Т. 011.2068 138
Ф. 011.2068 182
Е. gordana.stevanovic@zastitnik.rs

Заменица заштитника грађана

(Права особа са инвалидитетом и старијих и ресори пензијског и инвалидског осигурања, државне управе и локалне самоуправе)

Владана Јовић

T. 011.2068 129

Ф. 011.2068 182

E. vladana.jovic@zastitnik.rs

Генерална секретарка и овлашћено лице за поступање по захтевима за слободан приступ информацијама од јавног значаја

Јасминка Јаковљевић

T. 011.2068 156

Ф. 011.2068 182

E. jasminka.jakovljevic@zastitnik.rs

Помоћница генералне секретарке

(Ресори образовања, културе, омладине, спорта, рада, социјалне заштите, енергетике, рударства и заштите потрошача)

Наташа Јовић

T. 011.2068 133

Ф. 011.2068 182

E. natasa.jovic@zastitnik.rs

Помоћница генералне секретарке

(Ресори привреде, пољопривреде, заштите животне средине, грађевинарства, саобраћаја, инфраструктуре, катастра, реституције и елементарних непогода)

Оља Јовичић

T. 011.2068 166

Ф. 011.2068 182

E. olja.jovicic@zastitnik.rs

Контакт особа задужена за односе са Народном скупштином

Љерка Ећимовић

T. 011.2068 189

Ф. 011.2068 182

E. ljerka.ecimovic@zastitnik.rs

4

ДРЖАВНА РЕВИЗОРСКА ИНСТИТУЦИЈА

Ревизија трошења јавних средстава

Ревизија буџета и буџетских фондова
Републике Србије

Ревизија буџета локалних власти

Ревизија организација обавезног
социјалног осигурања

Ревизија јавних предузећа, привредних
друштава и других правних лица које
је основао или има учешће у капиталу
или у управљању корисника јавних
средстава

Ревизија Народне банке Србије у делу
који се односи на коришћење јавних
средстава и на пословање са државним
буџетом и других субјеката ревизије

Ревизија сврсисходности пословања

Председник: Радослав Сретеновић

О Државној ревизорској институцији

Државна ревизорска институција (ДРИ) је самосталан и независан државни орган. Основана је 2005. године Законом о Државној ревизорској институцији и представља највиши орган ревизије јавних средстава у Републици Србији. За обављање послова из своје надлежности ДРИ је одговорна Народној скупштини.

Народна скупштина је 2007. године за председника Савета ДРИ већином гласова свих посланика изабрала Радослава Сретеновића. На исту функцију реизабран је 2012. године.

Улога

Институција обавља ревизију на основу годишњег програма ревизије, који је дужна да усвоји пре краја године за наредну календарску годину.

Институција обавља своју надлежност ревизије јавних средстава у складу са општеприхваћеним начелима и правилима ревизије, и у складу са одабраним међународно прихваћеним стандардима ревизије. У оквиру који поставља Закон, Институција самостално одлучује о субјектима ревизије, предмету, обиму и врсти ревизије, времену почетка и трајања ревизије.

У оквиру своје надлежности, Институција обавља следеће послове:

- ▶ Планира и обавља ревизију;
- ▶ Доноси подзаконске и друге акте ради спровођења Закона;
- ▶ Може да даје савете корисницима јавних средстава;
- ▶ Може давати примедбе на радне нацрте предлога законских текстова и других прописа, и може давати мишљења о питањима из области јавних финансија;
- ▶ Може да даје препоруке за измене важећих закона на основу информација до којих је дошла у поступку обављања ревизије, а односе се на то да производе или могу произвести негативне последице или доводе до непланираних резултата;
- ▶ Усваја и објављује стандарде ревизије у вези са јавним средствима који се односе на извршавање ревизијске надлежности Институције, на приручнике за ревизију и на другу стручну литературу од значаја за унапређење ревизорске струке;

- ▶ Утврђује програм образовања и испитни програм за стицање звања државни ревизор и овлашћени државни ревизор, организује полагање испита за стицање ревизорских звања државни ревизор и овлашћени државни ревизор и води Регистар лица која су стекла ова звања;
- ▶ По потреби и у складу са својим могућностима, пружа стручну помоћ Скупштини, Влади Републике Србије и другим државним органима о појединим значајним мерама и важним пројектима, на начин којим се не умањује независност Инститиције.

Задаци ДРИ

У оквиру својих задатака, ДРИ обавља:

- ▶ Ревизију финансијских извештаја – што представља испитивање докумената, исправа, извештаја и других информација, ради прикупљања довољног, адекватног и поузданог доказа за изражавање мишљења да ли финансијски извештаји субјекта ревизије истинито и објективно приказују његово финансијско стање, резултате пословања и новчане токове, у складу са прихваћеним рачуноводственим начелима и стандардима;
- ▶ Ревидирање пословања – што представља прибављање довољног, адекватног и поузданог доказа за изражавање мишљења о правилности и сврсисходности пословања корисника јавних средстава;
- ▶ Ревизију правилности пословања – што представља испитивање финансијских трансакција и одлука у вези са примањима и издацима, ради утврђивања да ли су односне трансакције извршене у складу са законом, другим прописима, датим овлашћењима, и за планиране сврхе;
- ▶ Ревизију сврсисходности пословања – што представља испитивање трошења средстава из буџета и других јавних средстава, ради стицања довољног, адекватног и поузданог доказа за извештавање да ли су средства од стране субјекта ревизије употребљена у складу са начелима економичности, ефикасности и ефективности, као и у складу са планираним циљевима.

Организациона структура ДРИ

Институција има председника, потпредседника, Савет, ревизорске службе, и пратеће службе.

Савет ДРИ је највиши орган институције. Има пет чланова: председника, потпредседника и три члана. Савет одлучује већином гласова свих чланова на седницама којима председава председник Савета или потпредседник који га замењује. Председник Савета је истовремено председник Институције који руководи њеним радом, а уједно је и Генерални државни ревизор.

Савет ДРИ доноси пословник Институције, годишњи програм ревизије, доноси акт којим ближе уређује поступак ревизије, доноси финансијски план Институције и завршни рачун, одлучује о приговору субјекта ревизије на предлог извештаја о извршеној ревизији, доноси годишњи извештај и посебне извештаје.

Члан Савета бира се на период од пет година. Чланови Савета могу бити изабрани највише два пута.

Ревизорским службама руководе врховни државни ревизори. Послове ревизије обављају државни ревизори (државни ревизор и овлашћени државни ревизор).

Резултати ДРИ

- ▶ Институција је до сада укупно поднела 741 пријаву против одговорних лица у субјектима ревизије, и то 592 захтева за покретање прекршајног поступка, 75 пријава за привредни преступ и 74 кривичне пријаве.
- ▶ Од почетка свог рада ДРИ бележи пораст броја ревидираних субјеката. До сада је Институција укупно објавила 268 извештаја о ревизији.
- ▶ Врло важан ефекат Институције налази се у бројним препорукама које су државни ревизори дали субјектима током спровођења ревизије. Само у извештајима о ревизији финансијских извештаја и правилности пословања за 2011. и 2012. годину Институција је субјектима ревизије дала 1.892 препоруке.
- ▶ Донет је Закон о изменама и допунама Закона о здравственом осигурању којим је прописана процедура образовања

централне комисије за лекове у РФЗО ради обављања послова у поступку за стављање лекова на Листу лекова.

- ▶ ДРИ је током 2013. године започела прву ревизију сврсисходности пословања под називом „Управљање службеним возилима директних корисника буџета Републике Србије“. Коначан извештај би требало да буде објављен половином 2014. године.
- ▶ Ради унапређења стања у области јавних набавки Институција је, на основу информација до којих је дошла у поступку обављања ревизија, дала одређене предлоге. Један од њих односио се на то да се најозбиљније повреде правила о јавним набавкама убудуће третирају као кривична дела. Тај предлог је и прихваћен. Тако је Изменама и допунама Кривичног законика из 2012. прописано ново кривично дело – „злоупотреба у вези са јавном набавком“.
- ▶ Институција има активну улогу у оквиру процеса приступања Републике Србије Европској унији. ДРИ има своје представнике у пододборима за стабилизацију и придруживање и у преговарачким тимовима за Поглавље 5 - Јавне набавке и Поглавље 32 - Финансијска контрола.

Дугорочни приоритети ДРИ

- ▶ Изградња капацитета ДРИ, односно обука кадрова за ефикасно спровођење ревизије финансијских извештаја политичких странака;
- ▶ Израда методологије, приручника и пратећих докумената за ревизију финансијских извештаја, ревизију правилности пословања и ревизију сврсисходности;
- ▶ Развој капацитета за вршење ревизије сврсисходности;
- ▶ Оснивање Сектора за методологију ревизије и контролу квалитета;
- ▶ Пријем нових кадрова у складу са Правилником о изменама и допунама правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних места;

- ▶ Наставак сертификације државних и овлашћених државних ревизора у складу са програмом сертификације и континуираном професионалном едукацијом;
- ▶ Остваривање мисије и визије ДРИ опредељене Стратешким планом за период 2011-2015.;
- ▶ Континуирано повећавање броја субјеката и предмета ревизије;
- ▶ Превођење и објављивање ISSAI – Међународних стандарда врховних ревизорских институција
- ▶ Обезбеђивање одговарајуће информатичке инфраструктуре, обука кадрова за праћење и примену информатичке подршке, што ће допринети аутоматизацији пословних процеса унутар Институције;
- ▶ Отварање нових регионалних јединица широм земље;
- ▶ Јачање односа са кључним стејкхолдерима и грађење репутације и препознатљивог имиџа;
- ▶ Подношење иницијативе Народној скупштини за доношење нових закона или за измену и допуну важећих закона, на основу информација до којих су државни ревизори дошли у поступцима ревизије. Институција ће поднети иницијативе за доношење Закона о здравственој заштити, Закона о здравственом осигурању војних осигураника, Закона о радним односима, Закона о платама у јединицама локалне власти.

Сарадња са Народном скупштином

Извештаји ДРИ

ДРИ извештава Скупштину подношењем:

- 1) годишњег извештаја о свом раду;
- 2) посебних извештаја у току године;
- 3) извештаја о ревизији завршног буџета Републике, завршних рачуна и финансијских плаова организација обавезног социјалног осигурања.

Годишњи извештај о раду ДРИ за претходну годину подноси се Народној скупштини до 31. марта текуће године.

Надлежни одбор Скупштине након разматрања извештаја Институције своје ставове и препоруке у виду извештаја доставља Народној скупштини.

Скупштина може да захтева од ДРИ додатно појашњење појединих чињеница и околности.

Улога ДРИ у спровођењу националне стратегије за борбу против корупције

Планираним изменама Закона о ДРИ програмом ревизије ДРИ била би обухваћена ревизија политичких странака на републичком нивоу.

Додатне информације

На интернет презентацији ДРИ, www.dri.rs, између осталих налазе се следеће информације:

- ▶ Годишњи извештаји о раду ДРИ
- ▶ Последњи извештај о ревизији
- ▶ Информације о извршеним и ревизијама у току
- ▶ Информације о међународним активностима ДРИ
- ▶ Објашњење поступка ревизије

Контакт особа Државне ревизорске институције за односе са Народном скупштином је Ива Василић, шеф канцеларије председника Институције.

КОНТАКТ:

Државна ревизорска институција

Макензијева 41

11000 Београд

Интернет адреса: www.dri.rs

Електронска адреса: kancelarija@dri.rs

Адреса за пријем грађана и поднесака

Државна ревизорска институција

Макензијева 41

11000 Београд

Електронска адреса за пријем поднесака: kancelarija@dri.rs

Председник Државне ревизорске институције

Радослав Сретеновић

Т. 011.304.22.00; 304.22.01 и 304.22.02

Ф. 011.304.22.34

Е. radoslav.sretenovic@dri.rs

Шеф канцеларије председника Институције

Ива Василић

Т. 011. 304.22.12

Ф. 011.304.22.34

Е. iva.vasilic@dri.rs

Запослени задужени за слободан приступ информацијама од јавног значаја

Мирјана Марковић, секретар Институције

Т. 011. 304.22.17

Ф. 011.304.22.34

Е. mirjana.markovic@dri.rs

Контакт особа Државне ревизорске институције за односе са Народном скупштином

Ива Василић

Т. 011. 304.22.12

Ф. 011.304.22.34

Е. iva.vasilic@dri.rs

5

АГЕНЦИЈА ЗА БОРБУ
ПРОТИВ КОРУПЦИЈЕ

Превенција, контрола и надзор

Сукоб интереса

Имовина и приходи

Финансирање политичких активности

Превенција корупције

Представке

Директор: Татјана Бабић

О Агенцији

Агенција за борбу против корупције (у даљем тексту: Агенција) је самосталан и независан државни орган, основан Законом о Агенцији за борбу против корупције, у даљем тексту: Закон о Агенцији) који је почео да се примењује 1. јануара 2010. године.

За обављање послова из своје надлежности Агенција је одговорна Народној скупштини. Агенција подноси Народној скупштини годишњи Извештај о раду, као и Извештај о спровођењу Националне стратегије за борбу против корупције и пратећег Акционог плана.

Средства за рад и функционисање Агенције обезбеђују се у буџету Републике Србије, као и из других извора, у складу са законом.

Улога

Агенција, отклањајући узроке корупције, ствара услове за изградњу интегритета органа јавне власти и јавних функционера, а све у циљу јачања поверења грађана у институције и њене представнике.

Делокруг рада

Агенција има бројна превентивна, контролна и надзорна овлашћења у циљу спречавања и сузбијања корупције, од којих су најважнија:

- ▶ надзор над спровођењем Националне стратегије за борбу против корупције и Акционог плана;
- ▶ контрола имовине функционера и вођење регистара функционера и имовине и евиденције поклона;
- ▶ контрола финансирања политичких субјеката;
- ▶ решавање о сукобу интереса и неспојивости јавних функција;
- ▶ поступање по представкама правних и физичких лица;
- ▶ координација процеса увођења и надзор над спровођењем планова интегритета у јавном сектору;
- ▶ анализа прописа на ризике од корупције и иницирање измена и доношења прописа ради отклањања коруптивних ризика.

Поступајући у складу са својим законским овлашћењима Агенција:

- ▶ изриче мере због повреде Закона о Агенцији;
- ▶ подноси захтеве за покретање прекршајних поступака;
- ▶ подноси кривичне пријаве и извештаје надлежним државним органима;
- ▶ даје мишљења и упутства за спровођење Закона о Агенцији.

Организациона структура

Органи Агенције су директор и Одбор.

Директор представља Агенцију, руководи радом, организује и обезбеђује законито и ефикасно обављање послова Агенције, доноси одлуке о повреди Закона о Агенцији и изриче мере и даје упутства за спровођење закона, припрема годишњи извештај о раду Агенције, израђује предлог буџетских средстава за рад Агенције, доноси опште и појединачне акте, одлучује о правима, обавезама и одговорностима запослених у Агенцији, спроводи одлуке Одбора.

Директор се бира на јавном конкурс, који расписује Одбор Агенције. Мандат директора траје пет година.

Одбор бира и разрешава директора, одлучује по жалбама на одлуке директора којима се изричу мере у складу са Законом о Агенцији, усваја годишњи извештај о раду Агенције који подноси Народној скупштини, врши надзор над радом и имовинским стањем директора, предлаже буџетска средства за рад Агенције, као и друге послове одређене законом.

Одбор има девет чланова које бира Народна скупштина на предлог овлашћених предлагача (Административни одбор Народне скупштине; председник Републике; Влада; Врховни касациони суд; Државна ревизорска институција Заштитник грађана и Повереник за информације од јавног значаја, путем заједничког договора; Социјално-економски савет, Адвокатска комора Србије и удружења новинара у Републици Србији, путем заједничког договора).

Мандат члана Одбора траје четири године.

Основне организационе јединице Агенције су сектори и службе.

Сектори:

- ▶ за послове превенције
- ▶ за оперативне послове
- ▶ за представке и канцеларије округа
- ▶ за опште послове

Службе:

- ▶ за односе са јавношћу
- ▶ за међународну сарадњу
- ▶ за решавање о сукобу интереса
- ▶ за контролу финансирања политичких субјеката.

Најзначајнији резултати Агенције у 2013. години

- ▶ У области сукоба интереса број покренутих поступака по службеној дужности био је четири пута већи него у 2012. години;
- ▶ Због неблаговременог подношења извештаја о имовини и приходима поднета су 142 захтева за покретање прекршајног поступка;
- ▶ Поднето је 9 кривичних пријава због основа сумње да функционери нису пријавили имовину Агенцији или су дали лажне податке о имовини у намери да је прикрију и 20 извештаја тужилаштву и другим државним органима због постојања сумње да су функционери чија је имовина била предмет провере извршили друго кривично дело (нпр. примање и давање мита, пореска утаја, прање новца...);
- ▶ Као резултат препознатљивости и поверења у рад Агенције, у 2013. години поднето је за око 400 представки више него у претходне три године рада укупно, а од укупно 103 поднета захтева за заштиту узбуњивача, њих 73 је тај статус и добило;

- ▶ Јавности су представљени извештаји о контроли трошкова политичких субјеката - изборне кампање 2012. године и годишњих финансијских извештаја за 2012. годину;
- ▶ У 2013. години Агенција је анализирао и израдила мишљења о процени ризика корупције у одредбама 20 нацрта закона, два предлога закона и два предлога уредби.

Дугорочни приоритети Агенције

- ▶ Заштита јавног интереса и спречавање корупције обезбеђивањем механизма за успостављање и унапређење интегритета у институционалном и регулаторном оквиру;
- ▶ Успостављање и спровођење надзора и контроле над правилним и сврсисходним коришћењем јавних овлашћења и ресурса;
- ▶ Обука представника јавног сектора и других циљних група, укључујући и општу јавност, о питањима значајним за борбу против корупције.

Сарадња са Народном скупштином

Извештаји Агенције

Агенција Народној скупштини подноси годишњи извештај о раду (до краја марта текуће године за претходну годину) који садржи и извештај о спровођењу Стратегије и Акционог плана.

Годишњи извештај о раду Агенције

Извештај садржи кључне резултате и налазе који се односе на област деловања Агенције, уочене недостатке и препоруке у циљу унапређења нормативног оквира и ефикасније борбе против корупције.

Извештај о спровођењу Стратегије и Акционог плана

Извештај садржи детаљну анализу стања у спровођењу Стратегије и Акционог плана, као и препоруке надлежним институцијама које су усмерене на остваривање мера из Акционог плана.

Надлежни одбор треба да пажљиво размотри које институције нису испуниле своје обавезе у спровођењу Стратегије.

Након разматрања извештаја Агенције, надлежни одбор подноси извештај Народној скупштини, с предлогом закључка, односно препоруке са мерама за унапређење стања у датој области, а Народна скупштина има обавезу да на првој наредној седници расправља о предлозима.

У раду седница надлежног одбора и Народне скупштине учествује представник Агенције.

У складу са својим уставним овлашћењем да контролише рад извршне власти, Народна скупштина има обавезу редовног праћења спровођења препорука Агенције.

Улога Агенције у надзору над спровођењем Стратегије и Акционог плана

Једна од најзначајнијих надзорних и истовремено превентивних надлежности Агенције је надзор над спровођењем Националне стратегије за борбу против корупције и пратећег Акционог плана.

Сви органи власти и носиоци јавних овлашћења који су задужени за примену мера из Стратегије и Акционог плана су у обавези да подносе полугодишње и годишње извештаје о спровођењу Стратегије и Акционог плана Агенцији. Поред извештаја, сваки обвезник треба да поднесе и доказе за наводе из извештаја, који су у складу са индикаторима активности у Акционом плану.

Додатне информације

На интернет презентацији Агенције www.acas.rs, доступни су, поред осталог, и:

- ▶ годишњи извештаји о раду Агенције;
- ▶ годишњи финансијски извештаји политичких субјеката;
- ▶ извештаји о контроли финансирања политичких субјеката;
- ▶ извештаји о имовини и приходима функционера;
- ▶ Регистар функционера.

Контакт особа Агенције за односе са Народном скупштином је Дејан Дамњановић, шеф Канцеларије директора.

КОНТАКТ:

Агенција за борбу против корупције

Царице Милице 1

11000 Београд

Интернет адреса: www.acas.rs

Електронска адреса: office@acas.rs

Контакт особа за односе са Народном скупштином

Дејан Дамњановић, шеф канцеларије директора

Т. 011. 414.91.01

Ф. 011. 414.91.29

Е. dejan.damnjanovic@acas.rs

6

ПОВЕРЕНИК ЗА ЗАШТИТУ РАВНОПРАВНОСТИ

Спречавање дискриминације и заштита
равноправности

Дискриминација – неоправдано
прављење разлике или неједнако
поступање према лицу или групи због
њихове националне припадности,
етничког порекла, верског убеђења, пола,
сексуалне оријентације, родног идентитета,
здравственог стања, инвалидитета,
брачног и породичног статуса или било ког
другог личног својства

Дискриминација је забрањена у свим
областима друштвеног живота – у јавној и
приватној сфери

Забрана дискриминације обавезује сваког

О Поверенику за заштиту равноправности

Повереник за заштиту равноправности је самосталан, независан и специјализован државни орган у чијој је надлежности заштита од дискриминације и унапређивање равноправности. Повереник је установљен самим Законом о забрани дискриминације као централни државни орган за сузбијање и заштиту од свих облика и видова дискриминације.

Повереника за заштиту равноправности бира и разрешава Народна скупштина већином гласова народних посланика. Исто лице може бити највише два пута узастопно бирано на ову функцију, на време од пет година. Повереник за заштиту равноправности ужива имунитет који уживају народни посланици.

Средства за рад и функционисање Повереника за заштиту равноправности обезбеђују се у буџету Републике Србије, а на предлог Повереника.

Први Повереник за заштиту равноправности, проф. др Невена Петрушић, изабрана је 2010. године.

Делокруг рада

Надлежност Повереника широко је одређена, у складу са међународним стандардима и по угледу на решења у упоредном праву. Устав Србије, као и устави скоро свих демократских држава, гарантује једнакост људи и свакоме забрањује да према људима поступа неједнако, односно да људе ставља у неједнак положај на основу било ког њиховог личног својства. Када се ова забрана прекрши, долази до дискриминације.

Повереник поступа по притужбама због дискриминације, које могу да поднесу сва физичка и правна лица, као и група лица. Притужба може бити поднета против сваког за кога се тврди да је извршио дискриминацију. У поступку по притужби Повереник даје стручно мишљење о томе да ли је у конкретном случају извршена дискриминација и ако утврди да јесте, даје препоруку о начину отклањања повреде права на равноправност.

Према Закону о забрани дискриминације, дискриминација је свако неоправдано прављење разлике или неједнако поступање, одно-

сно пропуштање у односу на лица или групе лица, на отворен или прикривен начин, а који се заснива на раси, боји коже, прецима, држављанству, националној припадности или етничком пореклу, језику, верским или политичким убеђењима, полу, родном идентитету, сексуалној оријентацији, имовном стању, рођењу, генетским особеностима, здравственом стању, инвалидитету, брачном и породичном статусу, осуђиваности, старосном добу, изгледу, чланству у политичким, синдикалним и другим организацијама и другим стварним, односно претпостављеним личним својствима.

Повереник је овлашћен да покреће парнице за заштиту од дискриминације. Он то чини у јавном интересу, када процени да је случај дискриминације стратешки важан, тј. да има потенцијал да изазове шире позитивне промене. Као тужилац у парници, Повереник доприноси унапређењу приступа правди и правилној примени прописа о забрани дискриминације. Повољан исход парница које покреће охрабрује рањиве друштвене групе, сензибилише јавност за проблем дискриминације и упућује јасну поруку да је дискриминација забрањено противправно понашање које се делотворно санкционише.

Повереник је овлашћен да упозорава јавност на учестале и тешке облике дискриминације.

Повереник делује превентивно и својим радом доприноси унапређивању равноправности. У остваривању ових задатака, Повереник је овлашћен да:

- ▶ препоручује органима јавне власти и другим лицима мере за остваривање равноправности;
- ▶ иницира доношење или измену прописа;
- ▶ даје мишљење о одредбама нацрта закона и других прописа;
- ▶ сарађује са органима надлежним за остваривање равноправности и заштиту људских права.

Дискриминација није стање које треба толерисати. Треба реаговати и тражити заштиту. Сваки успешно окончан случај дискриминације драгоцен је допринос изградњи друштва у коме сви његови грађани и грађанке имају подједнаке шансе да развију своје потенцијале и да равноправно, активно и продуктивно учествују у свим сегментима друштвеног живота, дајући пуни допринос развоју друштва.

Мисија Повереника је искорењивање свих облика дискриминације и остваривање пуне равноправности у свим областима друштвеног живота.

Визија Повереника је да Србија постане отворено и толерантно друштво равноправних људи, које свима пружа једнаке могућности.

Организациона структура

Повереник за заштиту равноправности има стручну службу која му помаже у вршењу његових надлежности.

Повереник доноси акт, на који сагласност даје Народна скупштина, којим уређује организацију и рад своје стручне службе.

Поверенику у обављању послова помажу три помоћника, који руководе заокруженом облашћу рада.

Резултати Повереника за заштиту равноправности

У протекле четири године (2010-2014), Повереник за заштиту равноправности је:

- ▶ Поступао у преко 2.000 предмета;
- ▶ Спровео преко 1.830 поступака по притужбама;
- ▶ Одржао преко 200 предавања, едукативних семинара и радионица широм Србије;
- ▶ Учествовао у обуци судија, тужилаца и државних службеника;
- ▶ Успоставио сарадњу са великим бројем удружења и организација;
- ▶ Публиковао преко 40 књига, практикума, брошура и других публикација на српском језику и језицима мањина;
- ▶ Развио сарадњу са релевантним међународним организацијама, европском мрежом тела за равноправност (EQUINET), са многим националним телима за равноправност у европским државама и државама у региону;
- ▶ Развио мрежу сарадника и експерата у антидискриминационој области;

- ▶ Разvio посебан модел медијације и мрежу специјализованих медијатора;
- ▶ Отворио прву регионалну канцеларију Повереника у Новом Пазару ради повећања диступности институције;
- ▶ Основао Панел младих (2012). као посебно саветодавно тело Повереника;
- ▶ Организовао спровођење три истраживања јавног мњења и ставова представника органа јавне власти.

Дугорочни приоритети Повереника за заштиту равноправности

- ▶ Делотворно сузбијање и заштита од дискриминације;
- ▶ Повећање видљивости и доступности институције Повереника;
- ▶ Повећање свести јавности о дискриминацији;
- ▶ Ефикасна и функционална служба Повереника. Сарадња са Народном скупштином

Сарадња са Народном скупштином

Редован годишњи извештај о раду

Повереник подноси Народној скупштини редован годишњи извештај, који садржи преглед резултата рада Повереника на плану спречавања и сузбијања дискриминације. У извештајима се указује на стању у остваривању равноправности, на најучесталије облике и видове дискриминације и друштвене групе које су изложене дискриминацији. Извештаји садрже и оцену рада органа јавне власти, пружалаца услуга и других лица и уочене пропусте, као и препоруке за сузбијање дискриминације и унапређење равноправности.

Спровођење препорука Повереника доприноси уклањању узрока дискриминације, убрзава процес остваривања пуне једнакости и развој стабилног, отвореног, инклузивног и толерантног друштва, које поштује различитост и свима пружа једнака права и једнаке могућности. Убог тога је веома значајно да релевантни одбори Народне скупштине размотре извештај и препоруке Повереника и прате њихово спровођење. Посебан значај имају јавна слушања

која се поводом извештаја организују јер допроне подизању свести јавности о проблему дискриминације.

Посебан извештај Повереника за заштиту равноправности

Ако постоје нарочито важни разлози, Повереник може, по сопственој иницијативи или на захтев Народне скупштине, поднети посебан извештај Народној скупштини.

Посебан извештај садржи преглед активности Повереника, опис стања и кључних изазова, као и препоруке мера у области којом се извештај бави.

Повереник је до сада поднео два посебна извештаја: Извештај о дискриминацији особа са инвалидитетом и Извештај о дискриминацији деце.

Редован и посебан извештај садрже сажетак који се објављује у „Службеном гласнику Републике Србије“. Такође, извештаји се објављују и на интернет презентацији Повереника.

Додатне информације

Све информације о раду Повереника, његовој надлежности, начину подношења притужбе, доступне су на сајту Повереника

www.ravnopravnost.gov.rs

Поред осталог, на сајту се налазе следеће информације:

- ▶ Мишљења и препоруке Повереника разврстане према основу дискриминације;
- ▶ Саопштења и упозорења Повереника;
- ▶ Редовне активности Повереника;
- ▶ Годишњи и посебни извештаји о раду;
- ▶ Домаћа и међународна правна регулатива;
- ▶ Анализе и резултати истраживања;
- ▶ Статистички подаци;
- ▶ Информатор о раду и општи правни акти Повереника;

Контакт особа за односе са Народном скупштином је Антигона Андонов.

КОНТАКТ:

Повереник за заштиту равноправности

Београдска 70

11000 Београд

Интернет адреса: www.ravnopravnost.gov.rs

Електронска адреса: poverenik@ravnopravnost.gov.rs

Адреса канцеларије за пријем грађана

Немањина 22-26

11000 Београд

Адреса за пријем поднесака

Немањина 22-26 (Заједничка писарница републичких органа)

Електронска адреса за пријем поднесака:

poverenik@ravnopravnost.gov.rs

Повереница за заштиту равноправности

Невена Петрушић

T. 011.243.80.20

011.243.64.64

Ф. 011.243.81.64

E. poverenik@ravnopravnost.gov.rs

Помоћница Повереника и руководитељка Сектора за заштиту равноправности

Косана Бекер

T. 011.243.80.20

011.243.64.64

Ф. 011.243.81.64

E. kosana.beker@ravnopravnost.gov.rs

Помоћница Повереника и руководитељка Сектора за опште послове

Љиљана Лончар

T. 011.243.80.20

011.243.64.64

Ф. 011.243.81.64

E. ljiljana.loncar@ravnopravnost.gov.rs

**Контакт особа Повереника за заштиту равноправности за од-
носе са Народном скупштином**

Антигона Андонов, шефица кабинета

T. 011.243.80.20

011.243.64.64

Ф. 011.243.81.64

E. antigona.andonov@ravnopravnost.gov.rs

**Руководитељка Групе за истраживање, аналитику и извеш-
тавање**

Емила Спасојевић

T. 011.243.80.20

011.243.64.64

Ф. 011.243.81.64

E. emila.spasojevic@ravnopravnost.gov.rs

**Запослени задужени за слободан приступ информацијама од
јавног значаја**

Слободан Миливојевић

T. 011.243.80.20

011.243.64.64

Ф. 011.243.81.64

E. slobodan.milivojevic@ravnopravnost.gov.rs